

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 22. august 2025
Kontor: Kontoret for Organiseret
Kriminalitet
Sagsbeh: Frederikke Lemche
Sagsnr.: 2025-08078
Dok.: 3775346

Besvarelse af spørgsmål nr. 1306 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1306 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 27. juni 2025. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Rosa Lund (EL).

Peter Hummelgaard

/

Christian Fuglsang

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1306 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren – i forlængelse af samrådet den 26. juni 2025 om PET’s og NSK’s brug af civile kilder set i lyset af ”Den Sorte Svane” – redegøre for hjemlen til at involvere den civile kilde i overvågningen af journalister?”

Svar:

Som jeg også tilkendegav i forbindelse med min besvarelse den 26. juni 2025 af samrådsspørgsmål nr. AO-AS (Alm. del) i Folketingets Retsudvalg, er det fast praksis hos Politiets Efterretningstjeneste (PET) og politiet, at myndighederne hverken be- eller afkræfter, om en given person har været kilde. Dette gælder, uanset om en person selv offentligt har oplyst at have været kilde for politiet.

Denne praksis er nødvendig, da sådanne oplysninger kan afdække forhold, der kan skade PET’s og politiets opgaveløsning, herunder relationen til samarbejdspartnere og muligheden for fremtidig rekruttering af kilder, samt udsætte den pågældende kilde og andre kilder for betydelige fare.

Jeg kan dog generelt oplyse, at politiets anvendelse af civile personer til agentvirksomhed er reguleret i retsplejelovens § 754 b, stk. 2, som blev indført ved lov nr. 665 af 11. juni 2024 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Gennemførelse af dele af bandepakke IV), der trådte i kraft den 1. juli 2024. Det følger af bestemmelsen, at civile personer efter aftale med politiet må udføre de foranstaltninger, der er omfattet af retsplejelovens § 754 a om politiets agentvirksomhed, når personen ikke på grund af afhængighedsforhold til politiet eller andre omstændigheder må befrygtes ikke at ville udføre opgaven på betryggende måde, herunder hvis der er risiko for overtrædelse af provokationsforbuddet i retsplejelovens § 754 b, stk. 1.

Politiets anvendelse af civile personer til agentvirksomhed forudsætter indhentelse af retskendelse, jf. retsplejelovens § 754 c. Politiet vil ved indhentelse af retskendelsen skulle redegøre for, at anvendelsen af en civil agent er forsvarlig, herunder at vedkommende i fornøden grad kan kontrolleres, og hvordan kontrollen i praksis vil skulle foregå.

Justitsministeriet har endvidere til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra PET, der har oplyst følgende:

”PET kan oplyse, at PET’s anvendelse af kilder sker i overensstemmelse med PET-loven og interne retningslinjer. Retningslinjerne bygger i vidt omfang på de retningslinjer, der for det øvrige politi er fastsat i Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om meddelere og civile agenter. PET’s retningslinjer adskiller sig imidlertid på nogle punkter fra Rigsadvokatens retningslinjer for det øvrige politi og er klassificerede.

Kildeføring kan ifølge PET’s retningslinjer ske i samarbejde med tjenestens danske eller udenlandske samarbejdspartnere, herunder andre efterretningstjenester.

Retningslinjerne indeholder desuden bestemmelser om PET’s brug af agenter. PET kan som led i en efterforskning af en lovovertrædelse foranledige, at der tilbydes bistand til eller træffes foranstaltninger med henblik på at tilskynde en eller flere personer til at udføre eller fortsætte en lovovertrædelse, der er omfattet af straffelovens kapitel 12 samt §§ 111-115 og 118 – såkaldt agentvirksomhed. Retningslinjerne indebærer bl.a., at enhver foranstaltning skal godkendes af chefen for PET på baggrund af en skriftlig indstilling om baggrunden for, at der foreligger begrundet mistanke om, at en overtrædelse af straffelovens kapitel 12, §§ 111-115 eller 118 er ved at blive begået eller forsøgt begået, og hvilken bistand af afgørende betydning for efterforskningen agenten skal yde. Provokationsforbuddet gælder i den forbindelse og indebærer, at agenten ikke må provokere nogen til at begå en lovovertrædelse, som de ellers ikke ville begå.

PET kan ikke herudover inden for rammerne af et folketingsspørgsmål oplyse nærmere om PET’s proces for godkendelse af kilder eller om PET’s samarbejde med det øvrige politi om kildeføring, ligesom PET ikke kan oversende PET’s interne, klassificerede retningslinjer til Folketingets Retsudvalg.

En nærmere orientering af Folketinget om efterretningstjenesternes virksomhed, herunder vedrørende forhold, som ikke kan besvares inden for rammerne af et folketingsspørgsmål, foregår i Folketingets Udvalg vedrørende Efterretningstjenesterne, der har særlige rammer vedrørende fortrolighed og indseende med PET’s arbejde.

PET bemærker i den forbindelse, at det fremgår af § 2, stk. 5, i lov om Udvalget vedrørende Efterretningstjenesterne (lovbekendtgørelse nr. 937 af 26. august 2014 som ændret ved lov nr. 666 af 11. juni 2024), at Folketingets Udvalg vedrørende Efterretningstjenesterne underrettes om indholdet af de retningslinjer, der er gældende for efterretningstjenesternes

virksomhed. Det gælder også PET's retningslinjer vedrørende kilder."

Justitsministeriet har desuden til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

"Rigspolitiet kan oplyse, at retningslinjerne for politiets anvendelse af kilder (herefter meddelere) og civile agenter findes i Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om meddelere og civile agenter.

Det fremgår af Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om meddelere og civile agenter, at der i politikredsene skal fastsættes retningslinjer for, hvem der har ansvaret for samarbejdet med meddelere (den "meddeleransvarlige").

Rigspolitiet har til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra National enhed for Særlig Kriminalitet (NSK).

NSK har i forbindelse med oprettelsen af NSK i foråret 2022 udstedt interne retningslinjer for meddelerhåndtering. Det fremgår heraf, at der er udpeget en meddeleransvarlig i NSK på henholdsvis sektionsleder- og centerchefniveau i NSK's Efterretnings- og Analysecenter (EAC). En meddeleransvarlig afgør, om en person må anvendes som meddeler. Funktionen som meddeleransvarlig i NSK varetages som udgangspunkt på sektionslederniveau, idet denne har det daglige ansvar for driften af de meddelere, der føres i NSK, men begge meddeleransvarlige kan godkende nye meddelere i deres egenskab af denne funktion.

Det fremgår desuden af NSK's interne retningslinjer, at der afholdes månedlige og halvårslige fag- og legalitetsmøder i EAC samt fire årlige møder mellem sektionslederen, centerchefen, den ledende politiinspektør, chefpolitiinspektøren og chefanklageren med henblik på at sikre legalitet i NSK's arbejde med meddelere.

Hvis den meddeleransvarlige beslutter, at en person kan anvendes som meddeler, udpeger den meddeleransvarlige en polititjenestemand (en "kontrollant"), der er sagsbehandlerens overordnede, til at instruere sagsbehandleren og føre kontrol med dennes samarbejde med meddeleren. Kontrollanten varetager således den overordnede polititaktiske styring af og kontrol med anvendelsen af meddeleren. Kontrollanten skal danne sig et indtryk af meddeleren og meddelerens pålidelighed. Finder kontrollanten, at det er betænkeligt at fortsætte samarbejdet med meddeleren, underretter kontrollanten den meddeleransvarlige.

Den meddeleransvarlige skal i fornødent omfang løbende holde sig orienteret om samarbejdet med meddeleren. Samarbejde, der går ud over modtagelse af informationer fra meddeleren, må kun foregå efter forudgående godkendelse fra den meddeleransvarlige. Hvis forudgående godkendelse undtagelsesvis ikke kan indhentes, og det er af afgørende betydning at indgå i samarbejdet med meddeleren, skal den meddeleransvarlige snarest muligt underrettes om samarbejdet med meddeleren.

Hvis den meddeleransvarlige ikke godkender, at en person må anvendes som meddeler, skal sagsbehandleren afbryde forbindelsen med den pågældende person. Det samme gælder, hvis den meddeleransvarlige senere beslutter, at samarbejdet med en meddeler skal afbrydes.

NSK kan ikke inden for rammerne af en folketingsbesvarelse – heller ikke i fortrolig form – redegøre nærmere for politiets konkrete arbejdsmetoder på meddelerområdet, herunder politiets eventuelle samarbejde med PET på området.”